

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 82.

V Ljubljani, v sredo 13. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Proti slovenščini v tržaški cerkvi.

(Izvirni dopis.)

Ker se je tržaškimi Lahonom že marsikaj posrečilo proti slovenski narodnosti na tržaških tleh, si domišljajo, da morajo že v vsaki luknji stakniti po enega raka. Pijani »zmage« proti Slovincem naposled že ne vedo, kje bi naj še zgrabili, da bi se bolj poznalo, da bi se njihovo junaštvo še bolj slavilo doli v odrešeni Italiji. Zatoraj so se zaleli zdaj v cerkev, češ, tu je še dober kos mehkega voska, v kateri se prav slastno pogrezne naše jeklo, — toraj po njem!

In res, v tržaškem škofu so našli nov objekt svoji poželjivosti, tu jih je čakalo še prav lepi del iredentarske zabave. In privoščili so si to zabavo.

»Narnaprej« je marširal seveda židovski list »Piccolo«, kateri pri vsaki taki priliki igra harlekina-trobentača; za tem gre garda »Amicovcev«, zvestih poročevalcev in sotrudnikov pri harlekinadah, potem pa pride na vrsto še tržaški mestni svet, temu načelu Dioskura dr. Piccoli in dr. Dompieri.

Harlekinček »Piccolo« je najprej zvesto poročal, kako se je uvela pri sv. Jakobu slovenska propoved, kar je vzbudilo strašno indignacijo pri italijanski duhovščini, pri tržaških židih in pri »pobožnih« vernikih italijanske narodnosti. Na to je prišla stvar v mest. svet, kjer je svetovalec Piccoli se zagrozil, da on kratko in malo ne trpi, da bi se delale take agitacije, ki žalijo čut njegove (judovske?) narodnosti — v cerkvi. Vprašal je župana, da-li mu je že znano, kako se pripravlja za slovenizacijo v tržaški cerkvi. Župan je odgovoril, da je pač že nekaj prišlo do njegovih ušes, pa da hoče v tem oziru prav gotovo storiti svoje korake in potem poročati.

Toda s tem še ni nesreče konec, požar še ni pogašen. »Piccolo« je potem poročal, da je pred nekaterim časom predložilo 80 laških duhovnikov

tržaških pri vladiki Šterku nekaj memorandum, v katerem svaré škofa pred protežiranjem slovenščine v cerkvi in prosijo, da varuje italijanski značaj tržaške cerkve.

No, vladika Šterk na ta »blagohotni« opomin niti še odgovoril ni, pač pa je uvel mej tem slovenske propovedi pri sv. Jakobu, kjer je večina pravih vernikov slovenske narodnosti. In te propovedi naj bi bile odgovor na dotični memorandum laških duhovnikov? Zdaj je iredenta izven sebe! V tržaških — »naših« cerkvah, pravi žida Piccoli in »Piccolo« — naj bi zavladala zopet slovenščina, katero smo s tolikim naporom izgnali iz njih?!

Toda počasi; stvar se nam vidi vender precejšnega pomisleka vredna. Da je mil. škof msgr. Šterk uvel, oziroma odredil postne propovedi v cerkvi sv. Jakoba v Trstu, je popolnoma naravno, kajti slovenske propovedi so bile ondi že od pamtiveka in le Italijani so jih hoteli izriniti v svojem stremljenju, poitalijančiti vse, toraj tudi cerkev, — pa tudi slovensko prebivalstvo je tu že od pamtiveka. In vladika Šterk je dobro vedel, kaj dela in da to, kar dela, ni protivno intencijam še nekoga družega, ki ima kaj govoriti »in nostre chiese«.

Kakor rečeno, prosilo je osemdeset laških duhovnikov svojega škofa, naj ne dela slovanske propagande v cerkvi in naj varuje italijanski značaj tržaške cerkve.

V prvi vrsti bi ta osemdesetorica morala imeti tehtni vzrok za varstvo italijanskega značaja tržaške cerkve. In tega vzroka nima, ker je naravnost nemogoč iz dveh razlogov.

Prvič, ako je večina vernikov recimo cerkvene občine sv. Jakoba italijanske narodnosti, že a priori ni strahu, da bi se ti verniki poslovenili, kajti kdaj se je še kak Italijan poslovenil! Ako pa je večina te občine slovenske narod-

nosti, tedaj pa je zopet protinaravno varovati italijanski značaj te cerkve? Za katerim grmom torej tiči zajec? To je lahko uganiti.

Tisti katoliki okoli »Amica«, ki se hvalijo s svojim »interesom za pravo religijo«, so namreč vrgli od sebe pravičnost in so stopili v boj za narodne idejale »neodrešene« Italije. Oni se poslužujejo za svoja sovražna poročila lista, kateri hodi roko v roki z Garibaldinci, z onimi Garibaldinci, ki so prokleli sveto stolico in zagrešili vnebovpajoče hudodelstvo zoper sveto cerkev.

Kaki katoliki so vendar to!

Ali je še mrvico svetega čutstva za njihov vzvišeni poklic, prejet iz rok Vzveličarja samega? In kaj je hotel ta Vzveličar? Pravico in ljubezen je hotel, a ne razpora in ne sovraštvo! In ti gospodje okoli »Amica« hočejo razpor, hočejo upornost celo zoper svojega vladiko! S tem so jasno pokazali, da so le politiki, a ne tudi čuvarji zapovedi Vzveličarjevih! Pomagat so prišli zatirat drugo narodnost, pomagat onim, ki so zakleti sovražniki svete katoliške cerkve. — Zgrešili so svoj poklic ali pa ga izdali.

V posebno čudni luči pa se ta spomenica laških duhovnov — mej katerimi je baje tudi nekaj slovenskih renegatov — kaže, ako jo primerimo z odgovorom škofa Šterka, ki kaže, da je le slovenščina pastorka v tržaških cerkvah, da je bil torej ta korak brez vsakega stvarnega povoda zasnovan samo na ljubo iredenti in židovstvu, ki prvi zvonec nosi v Trstu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. aprila.

Jezikovno vprašanje. Takoj prve dni po sedanjih velikonočnih počitnicah se prične v poslanski zbornici razprava o jezikovnem vprašanju, oziroma o predlogih, v katerih se zahteva, da se preuredi zakonitim potom jezikovno vprašanje. V

LISTEK.

Victoria.

(Slika iz časa preganjanja kristjanov v treh dejanjih.)

(Po dr. A. Waal-u, — Jan-Jak.)

(Dalje.)

Drugo dejanje.

Grobica v cemetarju sv. Domitile. Na stenah katakombske svetilnice. — Predno se dvigne zastor, se čuje iz daljave petje psalmov, katero traja pri odprtem odru nekaj časa. Zbero se lahko prve vrste tretjega psalma. Petje naj ne moti dvogovora.

Prvi nastop.

Klemen in Marcel, fosarja (z orodjem v roki).

Klemen: Dobro! Sedaj smo zadelali vse vhode. Samo skrivne stopnice, za katere vedó le naši verniki, so proste. Pred vsakim napadom varni praznujemo danes god mučencev Nereja in Ahileja.

Marcel: Dvojni praznik za reveže.

Klemen: Zakaj Renat še ni prišel! Saj se bo danes vse njegovo premoženje razdelilo s cerkvenim zakladom vred med uboge.

Marcel: Kako hvalim Boga, da je ohranil našej načelnej cerkvi tako vnetega svečenika!

Klemen: To je naša sreča, da so angelji v človeških telesih naši dušni pastirji; sicer bi nam bilo obupati. Naraščajoči tok trga z vedno bolj divjo močjo kos za kosom od cerkvenega poslopja.

Že nekaj mesecev je Petrova stolica prazna; krvava smrt je razredčila sveto četo naših svečnikov. Ječe, rudniki in kamenolomi so polni naših vernikov. Najsrečnejši so mrtvi.

Marcel: Tako je; ako ne pošlje Bog kmalu svoje pomoči, pogreznila se bode ladjica svete cerkve v valovje. Da bi le bilo res, kar se govori! Saj si menda že kaj slišal?

Klemen: Da sta se oba cesarja odpovedala kroni? Prijatelj, prej bi verjel, da bo danes sodni dan.

Marcel: Res čudež!

Drugi nastop.

Prejšnja. Renat.

Renat: Pozdravljena mi brata! Ali so zbrani vsi prijatelji pri grobeh mučencev in ali ste za-

delali vse vhode in izhode, da smo varni pred vsakim nepričakovanim pohodom?

Klemen: Bratje so zbrani in prav zdaj delé diakoni revežem cerkveno premoženje in tvoje darove. Storili smo vse po tvojem povelji, ali vendar, ni li prenevarno za-te, kar počenjaš zdaj s prefektom? Bojim se, da boš moral zato trpeti grozne muke.

Renat: Jaz sam se čudim, kako da se je dal pregovoriti Trebonij, ki je sploh zvit in prekanjen človek. Vidi se, da je Gospodova roka pomagala. Vanj zaupajmo vedno. On je naša pomoč.

Naj pride sam prefekt in naj se prepriča, da mi ne podpihujemo k upor, naj vidi na lastne oči, da so zaman vsi cesarjevi napor, preprečiti razširjanje svete cerkve. Jaz sam pričakam prefekta in ne potrebujem vajine pomoči, vaju že pozovem.

Tretji nastop.

Renat (sam):

Častitljivi prostori v krilu zemlje,
Kjer v svetem snu povsod umrli spé,

o svrhu se pa izvoli, kakor se splošno sodi, poseben jezikovni odsek, kateremu bode zbornica izročila vse dotične predloge in ki bo na podlagi raznih podatkov moral sestaviti načrt jezikovnega zakona. Tak odsek si želi posebno ministerski predsednik grof Thun, ki se meni na ta način vsaj za nekaj časa izogniti vsem neprilikam v tem kočljivem slučaju. Vlada želi, da se stranke v drž. zboru same med seboj dogovoré o načinu, kako rešiti to zamotano vprašanje, in se morda tudi sporazumijo. S tako mislijo pa nemške opozicijske stranke prav nič niso zadovoljne. Trdi se namreč, da si vlada samo radi tega želi jezikovnega odseka, da bi se zbornici z jezikovno zadevo ne bilo treba pečati in bi se v tem času lahko rešile druge z ozirom na državne interese po mnenju vlade mnogo bolj važne zadeve. Odsek bi potem lahko polagoma izvrševal svojo nalogo in bi torej najbrže rabil precej časa, predno bi mogel pred zbornico s konkretnimi predlogi. Tega pa nemška opozicija nikakor ne mara, ker ostanejo dotlej v veljavi tudi Gautscheve jezikovne naredbe. Nekateri člani opozicije pa nasprotno ne ugovarjajo odseku kot takemu, pravijo pa, da morajo Nemci takoj ostaviti sedeže v odseku, ako bodo videli, kaka sapa vlada v njega večini.

Parlamentarne razmere. Še teden dni nas loči od dne, ko se zastopniki avstrijskih narodov zopet snidejo v dunajskem parlamentu in nadaljujejo svoje »plodono« delo. Razmere, ki so vladale v državnem zboru pred velikonočnimi počitnicami, se niso mnogo spremenile, akoravno se je mnogo govorilo, da desnice po Veliki noči ne bo več v tej sestavi, kakor je bila do sedaj, akoravno je precej razrahljana in podobna stavbi, katero podere lahko vsak nekoliko večji vihar. Tak političen vihar pa se napoveduje takoj za prvi teden po počitnicah. Jezikovno vprašanje in nagodba z Ogersko sta predmeta, ki brez dvoma provzročita v zbornici nov vrtinec, v katerem se morda ne razdrobi le samo sedanja desnica, marveč cel parlament. Ako v prvi polovici meseca maja parlamentarna ladija ne prijadra v varno zavetje, potem za njo ni več rešitve. Niti vlada, še manj pa sedanja večina ne bo mogla ustreči sedanjim zahtevam v narodnostnem oziru in vsled tega je popolno izključena vsaka nada na mirno in uspešno parlamentarno delovanje.

Španija in Zvezne države. S poslanico, katero je predsednik Zveznih držav izročil kongresu v Washingtonu, še ni rešeno vprašanje, ali se vname vojska mej tema dvema državama ali ne. Poslanica ne pove ne to ne ono in torej sedaj še ni mogoče sklepati na končno odločitev. V prvem delu slika Mac Kinley nujno potrebo posredovanja mej kubanskimi vstaši in španjsko vlado, v drugem delu poslanice se pa izraža nada, da je še vedno mogoče dospeti do mirnega sporazumljenja. Rešitev perečega vprašanja je prepustil predsednik kongresu samemu. Akoravno pa se je v kongresu in tudi v reprezentantni zbornici stavil predlog, naj se Španija pozove, da ustavi svojo akcijo na Kubi ter odzove svoje čete domov, in naj se proglasi Kuba za neodvisno republiko, je vendar kaj malo nade, da bi prodrl v tem ali onem zastopu tak predlog, ker se večina

zastopnikov še vedno ne upa odločiti se za vojsko, od katere treznejši elementi ne pričakujejo mnogo koristi. Vse je odvisno sedaj od tega, kar bo ukrenila španjska vlada na Kubi. Ako se ji posreči pomiriti vstaše s tem, da jim dovoli širšo avtonomijo in stori konec dolgotrajnemu zasledovanju, je prav lahko mogoče, da ne pride sedaj do vojske, akoravno se nahaja i v Španiji i v Zveznih državah mnogo takih elementov, kateri so vneti za vojsko in komaj čakajo odločilnega trenutka. Ako se posreči tem elementom, da prodre s svojimi zahtevami v Madridu in Washingtonu, kar je pa dosedaj še zelo dvomljivo, potem bo počila puška na obeh straneh in pričetek vojske je tu. Dobro znamenje za mirno rešitev tega vprašanja je dosedaj to, da obe vladi želita poravnati zadevo mirnim potom in iščeta sredstev v dosego tega namena. Priprave za vojsko se seveda vrše na španjskih in ameriških tleh, toda iz tega še nikakor ni mogoče sklepati, da je vojska neizogibna. Najtežavniše stališče ima pri tem seveda španjska vlada, ki se ne more tako gibati, kakor bi želela. V raznih krogih, posebno pa mej armado, je v zadnjem času zavladalo toliko naidušenje za vojsko, da je skoro ne bo mogoče ukrotiti. Najpomenljiveje pa je to, da so se tem vročekrvnim elementom pridružili tudi višji častniki, ki s tem pač ne dajejo dobrega vzgleda armadi. Demonstracije, ki so se prirejale te dni v Madridu in po drugih španjskih mestih, zelo ovirajo trezno postopanje v tej zadevi. Jednako kakor v Madridu se dogaja tudi v Washingtonu in res bo potreba poseči po izrednih sredstvih, da se ustavi ta nevarni tok. Kdo pa zmaga končno, ali miroljubni, trezni elementi ali pa bojaželjno naidušenje vročekrvnikov, o tem nas pouči bližnja prihodnost.

Premirje na Kubi. Poročali smo, da je španjska vlada naročila generalu Blancu na Kubi, naj uvede premirje za dobo, ki se njemu zdi najbolj primerna. Po prejemu tega naročila se je general Blanco takoj posvetoval z ondotno lokalno vlado in sklenilo se je, da se s proklamacijo premirja počaka tako dolgo, dokler ne objavi španjski uradni list dotičnega vladnega odloka s potrebnimi pojasnili. Kakor se vidi, se general Blanco precej obotavlja izvršiti take sklepe in je v tem oziru precej podoben generalu Weylerju, ki je jednako in še bolj samovoljno postopal v raznih važnih zadevah. Sicer pa je treba resno pomisliti, bodo li vstaši, posebno njih voditelji zadovoljni s takim premirjem, kakoršno jim ponuja španjska vlada. Velika večina vodij hrepeni po popolni neodvisnosti in bo toraj kaj nerada ustregla želji španske vlade.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. aprila.

(Cvetovi »Narodovega« krščanstva.) »Slovenski Narod« se na vso moč trudi, da bi ovrigel krščanstvo narodne stranke. Znano je, da je narodna stranka podpisala »spravno pogodbo in ž njo določbo: »Oba »sprijateljena kluba bodeta delovala za razvoj javnega življenja v kulturnem, socialnem in gospodarskem oziru na krščanski podlagi.« Sedaj izkuša »Narod« tolmačiti to krščanstvo. S tem, pravi, se narodna stranka nikakor ne ukloni tistim, »ki vsiljujejo simbolične verske resnice kot empirične nauke (kdo so neki tisti?) ter hočejo, naj imajo vsi cerkveni nauki navzlic svoji prvotni nedolčnosti neposredno juridično in politično veljavo...« Narodna stranka, pravi dalje, »bo z največjo odločnostjo branila duševno in osebno svobodo pred vsemi poskusi, jo količkaj utesniti.« Pod duševno svobodo pa umeva »emancipacijo od raznih pozitivnih nauk«, ki so po Schäfflejevi sodbi samo trhljena ograja formul proti pritisku duševnega napredka. Varovala bo, pravi dalje »Narod«, duševno svobodo in vse, kar je ž njo v zvezi, zlasti tudi solo, kajti cerkveno-verska vzgoja mehanizuje duha npravnosti in razjeda ljudsko moralo. Kdor ima količkaj razbora, brzo previdi, kaj je »Naroda« krščanstvo. Verske resnice so po njem samo simbolične. — Narod se mora emancipirati od vseh pozitivnih nauk, ki so menda le ograja formul proti duševnemu napredku. Cerkevno-verska vzgoja le mehanizuje npravnost in razjeda moralo. Zato se

malce čudno glasi, ko trdi »Slov. Nar.«, da bo narodna stranka vendar le »spoštovala in negovala — vero.« Kakšno vero pa? Kaj pa je »Narodu« vera? Zakaj še tega ne pové svojim bralcem? Ali vé »Narod«, kakšno ime gre taki pisavi? »Slovenski Narod« naj bi imel vendar toliko moštva, da bi očitno izpovedal, kaj misli. Če »Narodu« krščanstvo ni nič, le par fraz brez podlage, brez smotra, brez juridične veljavnosti, brez životnega vpliva, zakaj ne vrže še besede »krščanstvo« proč? Zakaj se boji luči? Zakaj slepomiši s slovenskim narodom? Zakaj? Kedaj dobimo odgovor?

(Dunaj Gradec-Ljubljana.) Vrlo se še spominjamo dogodkov, ki so se radi jezikovnih naredb vlani in tudi še letos godili po dunajskih in graških ulicah, ko so sablje pele, puške pokale in tekla kri, kakor da bi bila prava pravcata revolucija. To so bile nemške demonstracije, od katerih brezvestnih hujskačev vprizorjene radi domnevanega kršenja pravic nemškega naroda. Po tisoče ljudi se je takrat po ulicah vlačilo, razgrajalo, hiše naskakovalo, okna pobijalo, z revolverji v privatna stanovanja streljalo itd. itd., redarji niso mogli ničesar proti njim opraviti in še le vojaškim kroglijam in bajonetom se je posrečilo, napraviti zopet red in mir. In vendar se tistim razgrajalcem prav za prav ni ničesar zgodilo. Aretovance so večinoma brez kazni izpustili, nekatere so policijsko kaznovali in le par jih je prišlo pred sodišče; pa še od teh jih je nekaj bilo oproščenih. To je bilo na Dunaju in v Gradcu. Drugače v Ljubljani! 20. svečana t. l. dogodile so se vsled nečuvnega izzivanja nemških »karnijolcev« v Zvezdi demonstracije, ki so obstajale v tem, da so demonstrantje peli narodne pesmi, »živio« klicali in pred »kazino« zahtevali, da naj pri kazinskih oknih uprav izzivajoče s čepicami na glavi sedeči nemški dijaki čepice odložé. Zlobnega namena očitno demonstrantje niso imeli in se je tudi konstatiralo, da se je proti ljubljanski kazini še le potem nekaj kamenov vrglo, ko je bila poprej ali slučajno ali pa neslučajno raz kazinske strehe med demonstrante pala strešna opeka. Kakor znano, je zadoščalo mestno redarstvo in par žandarjev, ki so Zvezdo v kratkih trenutkih izpraznili. Toda ljublj. drž. pravdnistvo, ki mu je na čelu nadsvetnik Pajk — kandidat za podpredsedniško mesto pri dež. sodišču — hotelo je biti bolj »schneidig« kakor dunajsko in graško, in je radi teh dogodkov 18 beri osemnajst oseb posadilo na obtožno klop deloma radi hudodelstev po §§ 81, 85 a, 90, deloma radi pregreškov in prestopkov § 283, 284, 460 k. z. in § 23 tisk. z. Imeli bomo toraj v kratkih dneh v Ljubljani monstre-proces, kakor da bi se bilo pri nas pripetilo ono, kar se je res dogodilo na Dunaju in v Gradcu! Za danes naj zadostuje samo to. Pripomniti je tudi še, da je obtoženih tudi šest dijakov, dasi je v dežel. zboru g. baron Hein zatrjeval, da se dijaki demonstracije niso vdeležili. Kdo je torej na potu resnice — državno pravdnistvo ali baron Hein? Pa kaj, ko se o baronu Heinu in resnici pisati ne sme! Pričakovati je, da bo ljubljanski slovenski odvetniški barreau na zagovorniški klopi polnoštevilno zastopan!

(Imenovani) so sanitetni koncipist II. vrste dr. Alfred Mahr okrajnim zdravnikom po novem zistemu, dr. Fr. Seeman sanitetnim koncipistom in okrožni zdravnik na Brdu dr. Ivan Robida sanitetnim asistentom pri političnem oblastvu v Ljubljani.

(Kanonično vmeščen) je bil včeraj na župnijo Rob g. župnik Fr. Pešec.

(Posvečevanje zvonov.) Prevzvišeni knezonadškof so posvetili danes dopoldne nastopne zvonove, in sicer: Pet zvonov za mestno župno cerkev sv. Petra in Pavla v Oseku; jeden zvon za župno cerkev Matere Božje v Komletincih v Slavoniji; jeden zvon za kapelo v župniji Kirchbach na Štajerskem; jeden zvon za podružnico župnije Pišec na Štajerskem; dva zvonova za kapelo Matere Božje na Jušici; trije zvonovi za župno cerkev Kristusovega vnebohoda v Ruđjah na Hrvatskem; jeden zvon za župno cerkev sv. Jakoba v Waltendorfu; jeden zvon za kapelo Mar. Snežn. v Deževicah v Bosni.

(Za popravo in razširjenje župnijske cerkve v St. Vidu nad Ljubljano) se vrši komisijonelna obravnava na licu mesta dne 18. t. m.

Še enkrat gledam vas v telesu svojem,
Nevreden še nebeškega miru.

In pace berem tu po spomenikih,
Med tem ko besni boj povsod divja.
Vi ste končali sveti boj, a kdaj
Prinese nam golob mladiko oljke?

Saj ladija, na kateri bil je Jona,
Ušla le z jedno žrtvo je viharju:
A kdo vse naše žrtve bi seštel?
In vendar vihre vedno še besné.
V valovja črn prepad pred sabo zroči

Proseče k nebu dvigamo roke:

A še nam zvezda nade ne zasveti,
Še ne zasveti v luki nam svetlik.

Oh nečem obupavati, zaupam,
Da enkrat mora zasijati dan.
O, stokrat blažena mi srečna ura,
Ko spet popeljem svojo čredo
Na krasne loke miljene prostosti,
Ko nežna jagnjeta postavim v vrstah,
Oh v vrstah dolgih pred nebeško Jagnje,
Da zmage častni venec podaré mu.

(Dalje sledi.)

(Romarji v Jeruzalem.) Včeraj so se odpeljali avstrijski romarji v Palestino. Izmed Slovencev je, kolikor nam znano, šel na pot gospod Josip Kosec, vikar iz Novakov pri Cirknem.

(Koncert Marenke Ševčikove.) V četrtek, dne 14. t. m. priredi gospica Marenka Ševčikova v veliki čitalniški dvorani v »Narodnem domu« koncert v slovo. Gospica Ševčikova zapusti naše mesto za trajno, ker je sklenila intendantca dramatičnega društva, da je nadomestiti vzorno to primadono — z novo privlačno močjo. O sklepu tem bode moči šele v prihodnji sezoni soditi. Za danes pa smelo trdimo, da je ostala gospica Ševčikova vsemu občinstvu vso dōbo svojega triletnega angažmana jednako simpatična in draga. Saj se je videlo pri vsakem nastopu gospice, da ji je le za stvar, in da ji je petje v radost. In kakor ji ni mogel nihče kaj očitati v vedenju, moral je vsakdo pripoznati lepe vrline njenega petja in ostane tako gospica Ševčikova gledališkemu občinstvu v najboljšem spominu. Koncert v slovo, kateri priredi gospica, bode pokazal, da vé občinstvo odhajajočo umetnico ceniti. Ostane naj tudi koncertantini naša Ljubljana v prijaznem spominu. —

(Iz Tržiča.) Pred dobrim mesecem je bilo, ko je neki fant iz Zvirč v Bistrici v Gassnerjevem ribolovu brez dovoljenja ribaril. Bil je na desnem bregu Bistrice, dočim je na levem bregu Karola Mallyja lovski revir. Brez povoda in ne da bi v to imel kako pravico, pa je nek Mallyjev lovec p. d. Kuhar mlajši iz Mallyjevega revirja čez Bistrico na fanta streljal in ga tako težko ranil, da so ga na vozu domu prepeljali in za smrt previdele in da je dvakrat prišel zdravniški ogled, ki je konstatiral, da je ranjenje smrtno nevarno. — Toda, čujte, kaj se je zgodilo. Seveda se je proti lovecu uvedla sodna preiskava, ki pa se pač ni vršila s tisto minucioznostjo, kakor ona radi ljubljanskih demonstracij; kajti inace bi pač za presojo tega čina ne bil pristojen kar okrajni sodnik tržiški, in bi se lovec ne bil izlizal samo z — jednim mesecem zapora. K sreči pa se je ranjeni fant baje pritožil proti tej sodbi in bo torej ljubljansko deželno sodišče imelo priliko soditi o tej stvari. In upamo, da bo sodilo stvarno in ovrglo mnenje, ki se v ljudstvu ukorenjuje, da je namreč nemčurjem in nemčurskim hlapcem v naši deželi vse dovoljeno — celo brez primerne kazni Slovincem po življenju streči.

(Stavka.) Zidarji in delavci tukajšnje kranjske stavbinske družbe so včeraj popoldne ustavili delo, dokler se jim primerno ne poviša plača in se vsaj deloma ne ugotovi njih želji glede uporabe kazencev pri javnih delih. Skoro na vsakem stavbišču te družbe je opaziti krdelo ljudi, ki so obsojeni v zapor, tu pa jemljejo zaslužek družinskim očetom brez dela in kruha. Tisti delavci, katere najame podjetnik najbrže za slučaj, ko mu primanjka kazencev, prejmo za svoj celodnevni trud 50 — 75 kr. In ob tem zaslužku naj se živi v Ljubljani! — Danes je stavka končana. Podjetnik je obljubil neko neznatno zvišanje plače. Nekaj delavcev je ostavilo delo.

Društva.

(»Matica Slovenska«) Vabilo na XXXIII. redni občni zbor »Slovenske Matice« v sredo dné 27. aprila t. l. ob šestih zvečer v »Nar. domu« na Franc Jožefovi cesti št. 10. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Letno poročilo tajnikovo o dobi od 1. junija lani do 15. aprila letos. 3. Sklep računa o društvenem novčnem gospodarstvu za 1897 leto.* 4. Volitev treh računskih presojevalcev. (§ 9 a) društvenih pravil. 5. Pro-račun za leto 1898. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. Po § 12. društvenih pravil letos izstopijo iz odbora gg.: dr. Dolenc Hinko, + Kersnik Janko. Koblar Anton, dr. Lampe Frančišek, Levec Frančišek, dr. Sernec Jožef, Šuklje Frančišek, Šuman Jožef, dr. Tavčar Ivan in Žumer Andrej. V odboru pa še ostanejo gg.: Bartel Anton, dr. Detela Frančišek, dr. Glaser Karol, Grasselli Peter, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Frančišek, dr. Janežič Janez, dr. Jarc Anton, Kržič Anton, dr. Lesar Jožef, Majciger Janez, dr. Murko Matija, Pleteršnik Maks, dr. Požar Lovro, Rutar Simon, Senekovič Andrej, dr. Sket Jakob, dr. Starč Jožef, Stegnar Feliks, Sušnik Ivan, Svetec Luka, Šubic Ivan, Tavčar Alojzij, Vavru Ivan, Vilhar Ivan, Wiesthaler Frančišek, Zupančič Anton, Zupančič Vilhald in dr. Zupanec Jernej. Vsaj 20 odbornikov mora po § 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani; izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi treh računskih presojevalcev in

pri volitvi odbornikov se vstevajo tudi zakonito podpisani volilni listi nenavzočnih društvenikov. 7. Samostojni predlog društvenega odbora, da se društvena knjižnica odstopi deželnemu muzeju in v tej stvari stopi v dogovor z deželnim odborom. 8. Posamezni predlogi in nasveti.**)

V Ljubljani, dné 7. aprila 1898.

Fr. Levec, predsednik. Dr. Jožef Starč, blagajnik.

*) Računski zaključki so gospodom društvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bodo pri občnem zboru tiskani na razpolaganje.

**) Kdor želi v smislu § 4. lit. a) društvenih pravil postaviti kak nasvet, ga mora po § 2 lit. a) opravičnega reda predložiti odboru in storiti to vsaj do 23. aprila t. l., ako hoče, da pride v občnem zboru na razgovor.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. aprila. „Neues Wien. Tagblatt“ poroča, da bo bivši državni poslanec dr. Šusteršič imenovan ministerijalnim svetnikom pri železniškem ministerstvu. — (Opomba uredništva: Po naših informacijah je ta vest neosnovana, ker dr. Šusteršiču o tem ni nič znanega.)

Dunaj, 13. aprila. Cesar se je včeraj popoldne vrnil iz Budimpešte.

Dunaj, 13. aprila. Železniški minister je izdal odlok, ki določuje, da se pri zgradbah železnic pred vsem porabljaajo domači delavci ter da naj se pritisk tujih delavcev kolikor mogoče zabranjuje. Pri razpisu gradbenih del bo vlada to kot pogoj zahtevala od podjetnikov. Tudi zasebnim železniškim družbam se bo ta zahteva stavila kot pogoj za koncesijo.

Dunaj, 13. aprila. V odseku, ki se ima v parlamentu izbrati za pretresavanje predlogov o jezikovnem vprašanju, vlada izjavi, da jej je mnogo na tem, da se sklene jezikovni zakon ter da hoče v tem smislu v odseku tudi sodelovati.

Praga, 13. aprila. Poslanec dr. Engel je v Benešovu svojim volilem poročal o svojem delovanju ter omenjal, da je položaj v državi zelo kritičen, treba torej, da se za jezi nemško-radikalna agitacija, da postane Avstrija zaščitje vseh narodnostij, tudi nemške, ker Slovani zahtevajo jedino le pošteno enakopravnost.

Kolin, 13. aprila. Trgovske tvrdke v Bremenu so dobile zelo neugodna poročila iz Amerike. Promet na morju je vsled prenapetih razmer zelo oviran. — General Lee dela z vsemi silami za vojsko.

Cetinje, 13. aprila. Ruski car je podaril črnogorskemu knezu zopet 30.000 repetirk in 30 milijonov patron.

Kaneja, 13. aprila. Včeraj popoldne so odpotovali avstrijski vojaki v domovino. Že jutraj zgodaj se je zbralo lepo število mestnih prebivalcev na mestnem trgu, da se poslové od avstrijskih vojakov. Ob deveti uri se je zbralo vse ondotno vojaštvo, in kontre-admiral Hinke je imel daljši nagovor na častnike ostalih držav. Častnikom in vojakom avstrijskim je prebivalstvo podarilo veliko množino šopkov in vencev. Ob 3. uri so se vkricali na ladijo „Aurore“. Spremljala jih je ladija „Dunaj“.

Madrid, 13. aprila. Brzojavno se poroča iz Havane, da se je maršal Blanco posvetoval s kubanskimi ministri gledé premirja. Sklenilo se je, s proklamacijo miru počakati tako dolgo, dokler ne dojdejo nadaljna povelja, in ta izvesti še-le tedaj, ko se objavi odgovor španske vlade na poslanico Mac Kinleya.

Madrid, 13. aprila. Ako se bodo nadaljevali poulični izgredi, oklicalo se bo za stolno mesto obsedno stanje. Najhujša razburjenost vlada baje v armadi.

Carigrad, 13. aprila. Sultan je odobril sklep ministerskega sveta, vsled katerega se ustanovi turško poslaništvo pri Vatikanu.

Newyork, 13. aprila. Razni listi trdijo, da ne pride do vojske mej Zveznimi državami in Kubo, ako je Španija na napove.

New-York, 13. aprila. „Herald“ poroča, da je vodja vstašev, Maksimo Gomez, v ime začasne vlade odklonil premirje, ako Španjci ne ostavijo Kube.

Rim, 13. aprila. „Osservatore Romano“ objavlja neko noto, v kateri se glasi, da se papež z vso silo prizadeva, da bi preprečil vojsko mej Španijo in Zveznimi državami. Nadalje objavlja ta list noto španskega zunanjega ministra na poslanika pri Vatikanu, v kateri se poslaniku naroča, naj naznani državnemu tajniku, kardinalu Rampolli, da se je španska vlada vsled živahnega prizadevanja sv. Očeta odločila, naročiti maršalu Blanco, naj za nekaj časa ustavi boj na Kubi, da se omogoči mirno pogajanje. Za tem sledi brzojavka kardinala Rampolle na nuncija v Madridu, v kateri se mu naroča, naj izrazi vladi zadovoljstvo papeževo nad sklepom ministerskega sveta gledé premirja, ter izjavi, da se zdi papežu ta korak primeren za odvrnitev vojske in lažjo okupacijo Kube. — „Osservatore Romano“ prijavlja dalje tudi brzojavko cesarja Fran Josipa, v kateri čestita sv. Očetu na vspešnem posredovanju, in izraža upanje, da se bo z božjo pomočjo posrečilo varovati interese miru in humanitete. Konečno se navaja brzojavka iz Washingtona, pri kateri se pa odposiljatelj ne imenuje, in ki se glasi: „Premirje je napravilo najboljši vtis. Sedaj prav nič ne dvomim, da se ohrani mir. Imeli bomo vroče razprave v kongresu, toda brez vspeha. Vpliv papeža, ki je izposloval premirje, ameriško prebivalstvo v polni meri priznava ter ga hvaležno pozdravlja.“

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 165 1 6

✶ dorševo med. ribje olje ✶

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek

v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

☛ Telefon št. 68. ☛

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
12	9 zvečer	727.5	8.4	sl. jug	oblačno	
13	7. jutraj	730.4	6.9	sl. jvzh.	poloblačno	21.7
	2. popol.	729.4	14.5	sr. jzah.	"	

Srednja večerajšnja temperatura 9.5°, za 0.4° nad normalom.

Zahvala.

277 1—1

Vsem, ki so se naju sočutno spominjali ob bitki izgubi devetletnega sinka

Valentina,

posebno častiti duhovščini, obema vodstvom ljudskih sol, darovalcem vencev in vsem spremljevalcem k zadnjemu počitku izrekava srčno zahvalo.

Kranj, dné 12. aprila 1898.

Dr. Valentin in Ana Štampihar.

278 1—1

Potrj globoke žalosti naznanjam v svojem in imenu svojih bratov vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubljeni oče gospod

Josip Krapež

včeraj, dné 12. aprila, ob 2. uri popoldne po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 65. let udano v Bogo zaspal.

Pogreb dragega rajnega bode dné 14. aprila t. l. ob 1/2 6. uri popoldne iz deželne bolnice k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v cerkvi čč. oo. frančiškanov v Ljubljani.

Dražega rajnega priporočam v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dné 13. aprila 1898.

Fran Krapež,
kavarnar.

Brez posebnega obvestila.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 12-14,

trgovina z galanterijskim blagom, drobninami
in igračkami na debelo in na drobno,

priporoča svojo bogato zalogo

različnega blaga

za krojače, črevljarje in sedlarje.

Gospodom gostilničarjem je na
izbiro jedilna priprava (žlice, noži,
vilice) vsake vrste in cene. 262 12-4

Lepo posestvo je na prodaj

v prijaznem kraju na Kranjskem, blizu župne cerkve,
sestoječe iz še novega zidanega poslopja, dobro ro-
dečega zemljišča, njiv, travnikov in gozda. V hiši
je že nad štirideset let trgovina z mešanim blagom,
žganjetočem in tobačno trafiko. Proda se iz proste
roke radi rodbinskih razmer za nizko ceno, ali pa za več
let v najem dá. 269 3-2

Natančnejše pojasnilo daje upravništvo »Slovenca«.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni likér 272 4

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je
ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepalno pi-
jačo naj bi imeli ta likér v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. G. Piccoli in Ubald
pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih
delikates in v specerijah. 99 25-18

Poziv!

Vsem gasilcem na Kranjskem.

Vsled sklepa stalnega avstrijskega gasilnega odbora, da
se povodom petdesetletnice Nj. Veličanstva izrazi
udanost in zvestoba gasilnih društev Avstrije, je
za to odločen dan 280 1-1

7. majnika t. l. ob 3. uri popoldne,

o priliki otvoritve jubilejne dobrodelne razstave.

Zeleti je, da bi tudi kranjska gasilna društva bila za-
stopana v večjem številu, in se toraj tem potom vabijo, da
pošljejo svoje zastopnike na Dunaj.

Stroški za moža bi znašali približno 25 gld. in to za
vožnjo, hrano in stanovanje. — Odhod iz Ljubljane bi bil
skupen dné 6. majnika zjutraj ob 5. uri 26 minut.

Ker je čas silno kratek, zato se načelnštva gasilnih
društev pozivljejo, da število udeležencev gotovo do dné
19. t. m. podpisanemu odboru saznani.

Odbor zaveze gasilnih društev,

Ljubljana, dné 12. aprila 1898.

Fran Trošt,
zapisnikar.

Fran Doberlet,
načelnik.

Krompir za seme

beli (onejidovec), rumeni in rožnik, dobi se pri 240 5-5

Alojziju Kanc-u v Ljubljani, Dunajska cesta 42.

Št. 11.657.

Razglas.

264 3-3

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos 300 gld. v ta namen, da mestni
magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih otrok v morske kopelje
v Gradežl.

Magistrat to oznanja s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore v omenjeno
svrhu izročati mu do 30. aprila letos in v njih posebno naznaniti, ali bode bolnega
otroka spremljal kdo domačih sam do Gorice, ali ga bode treba tja poslati z najetim
spremstvom.

Ozirati se bode magistratu pri podelitvi podpore v prvi vrsti na otroke, kateri
imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 18. marca 1898.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

193 10

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Zaloga biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih to-
varn (Peugeot, Bren-
nabor, Liglet Cycle
„American“ in druge)

priporočata podpisana
po kolikor mogoče
nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča
popravila se bodo točno,
solidno in po nizki ceni
izvrševala.

Cenike razpošiljava na zahtevanje.

Z velespoštovanjem

206 20-5

Bohinec & Majcen,

Dunajska cesta šte. 5.

Ondi je tudi mehanična delavnica.

Dunajska borza.

Dné 13. aprila.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 95
Avstrijska zlata renta 4%	121 65
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 80
Ogerska zlata renta 4%	121 10
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 35
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	924 —
Kreditne delnice, 160 gld.	354 75
London vista	120 75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 82 1/2
20 mark	11 75
20 frankov (napoleonor)	9 54
Italijanski bankovci	44 97 1/2
C. kr. cekini	5 66

Dné 12. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 65
Tisine srečke 4%, 100 gld.	159 75
Dunavske vravnave srečke 5%	130 25
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 —
Posojilo goriškega mesta	112 50
4% kranjsko deželno posojilo	99 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 10
Priporitetne obveznice državne železnice	221 10
južne železnice 3%	184 —
južne železnice 5%	126 40
dolenjskih železnice 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	205 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 —
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	20 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 50
Salmove srečke, 40 gld.	83 25
St. Genois srečke, 40 gld.	79 75
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 —
Ljubljanske srečke	22 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3454 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	426 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74 —
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 —
Montanska družba avstr. plan.	151 15
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181 —
Papirnih rubljev 100	127 —

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih
loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih
državnih in zasebnih obilgacij.

Naročnina od 1. aprila do konca dec. t. l. je

za Avstro-Ogersko gld. 2.—.

„MERCUR“

XXXVI. leto.

S 1. aprilom se prične novo celoletno naročevanje!

S 1. aprilom na novo vstopivši naročniki dobijo, dokler
je še kaj zaloge, kot

brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki

obsega zaznamke vseh izžreba-
nih srečk. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh
c. in kr. poštinih uradih in pri

administračiji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.